

L'Ajuntament de Barcelona impulsa el projecte d'obertura de dades públiques OpenData Barcelona

- Aquest nou servei municipal augmentarà la transparència, universalitzarà l'accés a les dades i promocionarà el teixit econòmic i la innovació.
- El portal entrarà en funcionament al febrer del 2011 amb un primer conjunt de dades que s'aniran ampliant i s'acabarà consolidant a finals del 2012.
- Es crearà una comissió per a fer el seguiment de la implantació del projecte d'obertura de dades.

Introducció

El concepte de Govern Obert és una nova manera d'entendre la relació entre l'Administració i la ciutadania, les altres administracions, les empreses i la resta d'organitzacions de la societat. Un bon principi d'un Govern Obert és la disposició pública de les seves dades en un format electrònic adequat per a que sigui reutilitzades per la ciutadania, això és el que es coneix com a Obertura de les Dades Públiques (OpenData).

L'Ajuntament de Barcelona continua treballant en la seva clara aposta per ser un Govern Obert i dóna molta importància al fet de dotar de més transparència a la pròpia administració. En aquest camí que s'està seguint, ara ha arribat el moment de treballar en el nostre projecte d'obertura de dades públiques o "OpenData Barcelona".

Així, aquest projecte d'obertura de dades públiques consisteix en posar la informació que posseeix l'Ajuntament de Barcelona a l'abast de tothom en formats digitals, estandarditzats i oberts seguint una estructura clara que permeti la seva comprensió. Al mateix temps es facilita l'accés a aquests recursos informatius per tal de fomentar-ne la seva reutilització, sempre protegint les dades personals.

D'aquesta manera, la societat té el dret d'utilitzar aquestes dades, pot accedir fàcilment a elles per informar-se o per crear nous serveis augmentant el valor social i, si s'escau, també el valor comercial d'aquestes. L'objectiu final d'aquesta obertura de dades és universalitzar l'accés a aquests de la mateixa manera que el web actual ha universalitzat l'accés als documents. Aquest projecte assegura que aquestes dades, siguin accessibles per tota la societat sense cap discriminació i per qualsevol ús.

Segons l'Open Government Working Group, el principal grup de treball en obertura de dades en els diferents governs siguin de l'escala que siguin, els principis de l'obertura de dades són¹:

- Es recomana **obrir totes les dades públiques**.
- Es recomana publicar les **dades originals** i el més **detallades** possible.
- Les dades s'han de publicar i actualitzar en els **períodes temporals adequats**.
- Les dades han de ser **accessibles pel conjunt més ampli possible d'usuaris**.
- S'han de poder **processar automàticament**.
- Han d'estar **disponibles per qualsevol ciutadà**.
- Es recomana l'ús de **formats no propietaris**.
- Han de ser **d'ús lliure**.

¹ <http://www.opengovdata.org/home/8principles>

Tres grans objectius pel desenvolupament del projecte

En el projecte d'obertura de dades públiques, l'Ajuntament de Barcelona s'ha fixat tres grans objectius:

- **Augmentar la transparència.**
 - L'Ajuntament posa les dades públiques a l'abast de tots els actors de la societat: ciutadania, empreses, institucions, per a que aquests puguin **explotar-les** per qualsevol finalitat; per exemple, per retre comptes de forma contínua.
 - El **creuament** de les dades obertes de l'Ajuntament amb les altres administracions proporcionarà un nivell addicional de transparència.
 - El ciutadà accedeix a una visió més realista de la prestació dels **serveis públics**.

- **Universalitzar l'accés a les dades (ús social).**
 - Les dades públiques han de poder ser **accessibles per tota la societat en igualtat de condicions** (llevat d'aquelles informacions subjectes a aspectes de privacitat, legislatius o que ja estiguin regulats per procediments administratius).
 - Es promou la **reutilització** d'aquestes dades públiques augmentant el seu benefici.
 - El ciutadà es beneficia d'uns serveis públics de **més qualitat** degut a les millores en els processos interns necessàries per a la regeneració d'aquesta informació.
 - Fomenta la **creació de serveis basats en informació pública** per part del sector privat (complementant els serveis que ofereix l'Ajuntament).

- **Promocionar el teixit econòmic i la innovació.**
 - En la societat de la informació, les dades són la **matèria primera**.
 - Amb aquest projecte **obrim importants volums d'informació** per a que les empreses les utilitzin pels seus productes i serveis.
 - El sector TIC en sortirà beneficiat per l'augment de la **demanda de serveis telemàtics** basats en aquestes dades obertes.
 - L'accés lliure a les dades fomentarà la creació de **nous usos innovadors** d'aquestes.
 - També el sector de la **recerca** i prospectiva se'n beneficiarà d'aquest accés lliure a les dades.

Les dades que s'obriran per a ús ciutadà es dividiran en cinc grups

L'Ajuntament ha distribuït les dades que s'obriran en cinc grups. Que són:

- **Territori:** la ciutat de Barcelona, és sobretot, un territori, sobre el que la pràctica totalitat dels sectors municipals despleguen la seva gestió. Per tant, resulta lògic que el primer conjunt de dades hauria d'incloure un conjunt suficient de dades definitòries del territori. Aquestes dades permetran aplicacions tan variades com serveis d'arquitectura i disseny, aplicacions audiovisuals, desenvolupament de software per temes de mobilitat, un seguit de serveis que tenen el territori com a punt de partida. Les principals serien:
 - La cartografia bàsica de la ciutat: cartografia física (topogràfica UTM), cartografia temàtica (cadastral, urbanística, etc.), cartografia política o administrativa (districtes, barris, etc.), altres.
 - Dades de georeferenciació del territori: carrer (nomenclàtor de vies i adreces postal oficials), relació de les adreces postals amb les coordenades topogràfiques UTM (posicionament) i amb les divisions administratives.
 - Dades alfanumèriques relacionables directament amb el territori: dades d'usos de sòl, i dels locals cadastrals (excepte les reservades per llei), dades de l'edificació i dades urbanístiques.
- **Població:** permet generar conjunts de dades demogràfiques, que respectant en tot moment la legislació vigent (protecció de dades, estadística, etc.), es poden transformar en potents conjunts de dades, a disposició dels agents socials i econòmics de la ciutat per segmentar productes i serveis de variades activitats econòmiques, entre d'altres aplicacions possibles. En aquest grup de dades, només a títol demostratiu, podríem destacar:
 - Dades demogràfiques per grups d'edat, per sexe, etc., agrupades per divisions administratives (districtes, barris, zones estadístiques, seccions).
 - Dades de moviments naturals de població.
 - Dades sobre estructures familiars.
 - Etc...
- **Indicadors de gestió i tramitació:** que abasten des de la relació via expedients administratius fins a la gestió dels equipaments i serveis municipals a les persones. Inclou dades derivades dels expedients d'activitats de la ciutat, informació de valor per a inversions i el desenvolupament econòmic futur de la ciutat. En aquest grup destacaríem:
 - Base de dades d'equipaments de la ciutat
 - Dades estadístiques sobre expedients de llicències (obres, activitats, etc.)
 - Agenda ciutadana
 - Dades econòmiques
 - Etc...

- **Entorn urbà:** informació de valor que pot generar el desenvolupament de múltiples serveis i aplicacions sobre transport, mobilitat, per empreses o persones, amb o sense ànim de lucre.
 - Dades de mobilitat: trànsit, transport públic, aparcament.
 - Seguretat
 - Medi ambient
 - Neteja
 - Totes aquelles que en un futur puguin ser facilitades per sensors on-line.

- **Dades documentals:** tenint en compte aquestes dades documentals, el servei OpenData de l'Ajuntament de Barcelona enllaçarà amb el repositori de documents de la Biblioteca General de l'Ajuntament de Barcelona.
 - Ordenances consolidades
 - Normatives i plans urbanístiques
 - Enquestes d'opinió dels ciutadans
 - I en general, tota aquella informació administrativa, així considerada per la ORAE (Ordenança Reguladora de l'Administració Electrònica).
 - Fons documentals específics: publicacions, vídeos i imatges, memòries, etc.

Un projecte que s'implantarà en dues fases

El calendari d'aquesta iniciativa està dividit en dues fases. La primera que és la fase de posada en marxa del servei i la segona és la d'ampliació i consolidació del servei.

- La fase de posada en marxa del servei s'acabarà a finals del 2011 i està dividida en tres parts:
 - Disseny del servei: anàlisi de les fonts d'informació, criteris de classificació, diccionari de dades, processos de replicació i normalització de les dades, creació d'un protocol d'obertura de dades públiques.
 - Creació del portal: disseny del portal OpenData i la seva posada en producció previst pel febrer de 2011 amb un primer conjunt de dades.
 - Ampliació de les dades obertes.
- La fase d'ampliació i consolidació del servei s'iniciarà a principis de 2012.
 - S'ampliaran massivament els recursos informatius oberts.
 - S'iniciarà amb la realització d'un Pla de Treball que contemplarà criteris d'utilitat social, disponibilitat i el cost d'obrir les dades per seleccionar les que s'obriran i en quin ordre, amb l'objectiu de garantir la sostenibilitat del servei.

En aquesta segona fase els recursos informatius es publicaran seguint un model amb enriquiment d'estructura seguint les recomanacions d'organitzacions internacionals com ara el World Wide Web Consortium, W3C.

Creació d'una comissió de seguiment

Els principals instruments per desenvolupar el projecte seran la Comissió d'Obertura de Dades Públiques de l'Ajuntament de Barcelona i el portal Open Data.

La comissió serà la que tindrà la responsabilitat de definir i supervisar la iniciativa d'obertura de dades a l'Ajuntament i estarà presidida pel Quart Tinent d'Alcalde i dirigida pel Gerent Municipal. En aquesta comissió hi estaran representades aquelles persones implicades en la gestió de la informació pública dels diferents àmbits o sectors municipals així com responsables de l'equip tècnic que treballaran en el projecte.

La comissió serà l'encarregada de transmetre a la resta de l'Ajuntament aquesta nova visió de la gestió de les dades públiques i de treballar amb els diferents departaments de l'organització per a l'obertura de les dades públiques explicant i formant adequadament a les persones responsables de les dades per a que es puguin sumar amb facilitat a aquesta iniciativa. A més, aquesta comissió també controlarà l'ús del servei projecte mitjançant un sistema de mètriques que permeti a l'Ajuntament poder conèixer la utilització de les dades públiques obertes per tal que li serveixi com a un indicador de l'èxit de la iniciativa.

Barcelona no parteix des de zero

L'Ajuntament de Barcelona no parteix des de zero en matèria d'obertura de dades. Des de l'any 1995, que es va posar en marxa la primera versió del web municipal (www.bcn.cat), l'Ajuntament ha tingut una clara vocació de facilitar la màxima informació i dades possibles als ciutadans i potencials usuaris del web.

Prova que no partim de zero és:

- Amb el desenvolupament del Pla d'Administració Electrònica el nombre de seccions del web que aporten dades, que podrien ser avui considerades de gran interès en projectes Open Data, ha anat creixent.
- Actualment ja s'estan oferint importants conjunts d'informació a la ciutadania per a que sigui consultada lliurement i fins i tot descarregada en molts casos.
- Un bon exemple que actualment ja està a l'abast del ciutadà és el servei del Geoportal² que proporciona dades geogràfiques.
- D'altres exemples són la informació de caire estadístic o els equipaments de la ciutat, entre d'altres...
- De fet, l'Ajuntament de Barcelona es va més enllà de l'actual legislació amb la iniciativa de publicar els actius informatius en clau d'obertura de dades (OpenData).

² <http://www.bcn.cat/geoportal>